

TOVEERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisten äänenkannattaja

Organ of the Finnish Working Women in America

No. 25

TIISTAINA, KESÄK. 19 P. — TUESDAY, JUNE 19, 1917

1917 — Seitsemäs vuosik.

SALALIITTO

Valtakuntien hallitsevat johtajat näkivät kaikkialla salaliittoja. Eipä ollut niin mitätöntä asiaa, jota ei olisi leimattu salaliitoksi, kun se vaan vähänkin poikkesi valtaherrojen suunnitelmista. Se johtui hermostuneisuudesta. He tiesivät, että on olemassa syyllä juurtunut ja laajalle levinnyt salaliitto. Se tieto kiusaa heitä siihen määrään, että salaliittoja kummittelee kaikkialla. Myöskin koettavat he hätärumpua soittaa, käyttää noita keksimiään kummittelevia salaliittoja hyväkseen kääntämällä kansan huomion pois siitä suuresta uhkaavasta liitosta. Ne ovat kaikki viekkaan vihollisen yllyttämiä, niin sanottaan.

Kaikki yritykset tuon uhkaavan suuren liikkeen tukahuttamiseksi ovat turhia. Sen alkuunpanijoina ei voida löytää, sillä taitavimmat salapolliisit ja ovelimmat nuuskijat eivät pääse jäljille, he etsivät sen alkua aivan toisaalta kuin se todellisuudessa on.

Liiton asiamies liikkuu näkymättömästi. Ei yhtään ilmoituslappua liimata näkyviin, ei ainoatakaan lentolichtistä tuoda oville. Varmasti ja järjestelmällisesti levittää se sanomansa joka työläisperheeseen, joka asumukseseen, se kulkee kylästä toiseen. Se liikkuu kuin surman enkeli suurkaupunkien läpi. Joka paikassa, missä vieraillee, ja se vieraillee kaikkialla, tekee se varmaa työtä. Se ei jätä epäilijöitä. Jokainen luottaa siihen. Se on niin todellista. Kun hetki tulee, repää salaisuutta peittävä verho, se astuu esiin kuin nousisi se maan alta. Eikä se enää olekaan salattu, koko maailma tuntee sen kouristuksen. Kun se nousee maailmanvallat murskaantuvat sen edessä. Järjestelmä, joka sen synnytti, kaatuu kuin kuloutunut korsi. Kansan tuomio jyrisee yli maailmansodan pauhun. Satojen miljoonien nälkäisten suiden vaatimus valentaa surmaa syöksevien kannuunien sie-luttomat mustat kidat.

NALKA on se salaliittolainen. Sanansaattajana kulkee se "kuoleman miehen" maan yli; sitä ei estä piikkilanka, ei kietoukset eikä juoksuhaudat. Nopeimmas-ti ampuvat kuulartuiskut eivät satura siihen, eikä voimakkaimma-kaan räjähdyspommit silvo sen lähettäjiä. Ilman kielenkääntäjiä, ymmärtävät eri kansat sen puheen. Se on jyrkästi puolueeton. Peittääkseen sen olemassaolon

uskottelevat valtakuntien johtajat omaan kansaansa, sanomalla sille, että vihollisilla on jo nälkä, "kestäkää"!

On totta, että vihollisilla on nälkä; kaikki sotivat ovat vihollisia keskenään.

Vallanpitäjät ovat voimattomia. Viekkaimmatkaan salapolliisit eivät kykene punomaan juonia, "ylös rakentamaan" väärin vannottuja todistuksia. Tuomioistuimet, vankilat, hirttolavot, sota-oikeudet, ei edes mahtavan sanomalehdistön "yleinen mielipide" voi masentaa nälän tuomaa uhkaavaa nousua.

Nälkä tuntee vaan kaksi asiaa: tyhjän vatsan ja aukinaisen siun. Niitä ei tydytä "vapauslainat" ei sule tuhoisimmatkaan kuulartuiskut.

Vallanpitäjät, te olette muuttaneet vuosisatoina raivatut viljapellot haaskakemiksi. Kodit, joita järjestelmänne kieroutta peittäin, kutsuite onnellisiksi, te hävitätte nekin. Te vedätte kansojen miehuuden miljoonamurhaukseen. Raahanhyödykkeitä valmistaneet tehtaat nyt valavat yötä ja päivää ihmisiä silpeviä helvetinkoneita. Te julistatte, että pikalpen luoti kansan tervettä voimaa vastaan on kohdistettava sodan hyväksi. Murha-armeijanne syövät, kuluttavat, hävittävät ja mereen upottavat kaiken mikä on hyödyllistä tai olisi voitu tehdä hyödylliseksi.

Siksi teillä on nyt vastassanne voima, pelättävämpi kuin vihaamanne vanha internationale, jonka jälleen yhtymistä te pelkäätte pahemmin kuin ruttoa.

Armeijat, niitten ruokkiminen, vaatettaminen ja varustaminen on kaikki kaikessa. Tuskin joudatte huomamaan sitäkaan, että vedätte sotilanne nälkäliittolaisen suunnattomista joukoista. Nämä joukot säilyttävät sisimmässään uskollisuuden nälkäisille miljoonille. Ei sotilasvalanne eikä kuoleman uhka saa sitä heistä pois. Parhaimmassakaan tapauksessa ei teillä ole muuta taattua sotilailenne kuin kuoleman uhka, varma kuolema.

Vallanpitäjät puhuvat ulkonaisista ja sisäisistä vihollisista. Nälkä on todellinen sisäinen vihollinen. Te vaan yhä ärsytätte sitä hävittämällä ruokatarpeita ja korottamalla hintoja. Se alkaa kiihotuksen sisälmyksissä, vaikuttaa aivostoon, saattaa tekoihin, joukkotekoihin. Ei hävittäviin ja raateleviin, vaan elämää takaaviin.

Vallanpitäjät, te olette syyppää tähän tilanteeseen ja te tulette näkemään seuraukset.

A. VIIJA.

Mitä äidit ja vaimot nykyään tärkeimmin haluavat tietää

Asevelvollisuuslaki, joka hyväksyttiin kongressissa ja presidentti hyväksyi toukok. 18 p. 1917 miljoonan sotilaan nostamiseksi pakollisen värvayksen kautta sisältää pääasiassa seuraavaa:

Ensiksi laki määrää heti nostettavaksi 500,000 miestä sojavyö-keen 21 ja 30 ikävuosien väliltä ja myöhemmin toiset 500,000 samasta ikärajasta.

Toiseksi: kaikki miehet, jotka ovat täyttäneet 21 vuotta ennen kesäk. 5 p. eivätkä ole vielä täyttäneet 31 vuotta vaaditaan registreeraamaan sanottuna kesäk. 5 p. (Kuten tiedämme on registreeraus jo ohi ja sitä koskevat seikat ovat kaikille tunnetut.)

Kolmanneksi: se myöntää kolmenlaisen vapautuksen asevelvollisuudesta:

1. Ne jotka ovat täydellisesti vapautetut eli joita ei laki ole lenkaan koske ovat Yhdysvaltain virkailijat kaikkialla; laillisesti papeiksi vihityt henkilöt; pappiskoulujen oppilaat; kaikki

henkilöt jotka nyt ovat Yhdysvaltain maa- tai meriväessä.

(3) Ne jotka presidentti voi kokonaan vapauttaa asevelvollisuudesta tai siirtää "osittaiseen asevelvollisuuteen" (määritelmä, jota sotadepartementti ei vielä ole valmis selittämään) hänen määräämiensä rajoitusten mukaan ovat: (a) kauntin ja kunnan virkailijat, (b) tullivirkailijat, postitoimiston palveluksessa olevat henkilöt; sotilaskasarmien, asevarastojen ja laivasto jaardien työläiset; ja muut hallituksen työläiset, jotka presidentti katsoo hyväksi nimittää (c) Luotsit; merimiehet, jotka ovat varsinaisessa palveluksessa jollain yhdysvaltalaisella kauppialla tai kansalaisella. (d) Teollisuuden palveluksessa olevat henkilöt siihen sisältyen maanviljelys, jonka katsotaan olevan tarpeellinen armeijan ylläpitämiseksi ja armeijan tehoisalle toiminnalle tarpeelliseksi tai kansallisen tarpeen täyttämiseksi sota-aikana. (e) Ne joilla on perhe elätettävänä ja joiden vapauttaminen asevelvollisuudesta katsotaan tarpeelliseksi. (5) Ne jotka ovat ruumiillisesti tai moraalisesti kykenemättömät.

Kaikki ne jotka ovat edellä kerrotussa ikärajassa, eivätkä ole registreeranneet t.k. 5 p. mahdollisesti vangitaan ja joutuvat Yhdysvaltain piirioikeuden turkitavaksi ja vankeuteen enintään vuoden ajaksi ja mahdollisesti sotapalvelukseen.

Ne jotka vaativat vapautusta registreerattessaan saavat kutsun saapua paikallisen tai piirilautakunnan eteen. Paikalliset lautakunnat, jotka katsovat ketä vapautetaan, ketä ei, tulevat olemaan yksi kussakin kauntissa ja yksi jokaista 30,000 henkilöä kohti kaupungeissa. Nämä lautakunnat tulevat olemaan kolme tai useampi kansalaista siitä piiristä, jotka eivät ole millään tavalla sotilaslaitoksen kanssa yhteydessä ja tulevat ne olemaan Yhdysvaltain presidentin nimitämät. Nämä lautakunnat tulevat kuulustelemaan jokaisen vapautusvaatimuksen paitsi sitä joka on luokitettu sarjaan (d) (nim. henkilöt jotka kuuluvat teollisuuden palvelukseen maanviljelys siihen luettuna).

Vuimeksi mainittuun sarjaan kuuluvat henkilöt tulevat piirilautakunnan edessä kuulusteltaviksi. Nämä lautakunnat myöskin kuulustelevat ne henkilöt,

Kansa, koska herää?

Kirj. Helmi Mattson.

Orjien joukkoihin rääsyisiin
Toi lämpöä kesä kirkas.
Ja rantajien suruisiin sydämiin
Taas toiveiden oraita virkos.
Uusi päivä taimet kasvattaa,
Ornat versovi kukiksi aikanaan.

Tuli idästä se lämmin tuulahdus,
Mi rantajien sydämiin koski.
Yli voimien kohonnut uupumus
Ylös sorretun kansan siellä nosti.—
Sai paljon toisetkin toiveita,
Ne, jotka vielä kantavät kableita.

Kun koittaisi päivä jo kirkkana,
Että orjat tuon tajuaisi.
On veljeyden aate se ainoa
Kirouhan mi maahan saisi.
Yli maailman orjat jos liittyisi,
Pois sortajat pakosta väistyisi.

Työläiset, te orjat, te rantajat,
Kaikki, jotka kuulutte kansaan.
Miksi harvat vain uhmata uskaltavat
Vaun joukot rientävät ansaan.
Niin yhä vain orjuutta jatkuvi
Ja yhä vain kurjuus kasvavi.

Eikö kansa jo nyt voi vaatia,
Että sen tahto vain laki olisi.
Ei vain maunant harvat laatta
Joukkomurha-lakeja voisi.—
Vaun kun kansa yhä nukkui,
He valtansa pitävät helposti.

Saa nukkujat valveille hifansti,
Siksi kansan ääntä ei kuulla—
He hitaasti nousevat, mut' varmasti
Se päivä voi kirkkaana tulla.
Antteen oraat kun kasvavat kukiksi
Niin toivehet täytyvät tosiksi.